

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: **M. M. – Č., H.**, IČO: X., právne zastúpenej Mgr. P. Š., advokátom, N., proti odporkyňi: **Ing. E. D. – D., S.**, IČO: X., právne zastúpenej JUDr. V. N., advokátkou, S., **o zaplatenie 9 504,86 € (286 343,30 Sk) istiny s príslušenstvom**, na dovolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 12. augusta 2009, č. k. 16Cob/146/2008-193, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 12. augusta 2009, č. k. 16Cob/146/2008-193 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prievidza o návrhu navrhovateľky na zaplatenie 286 343,30 Sk istiny s príslušenstvom rozhodol rozsudkom zo dňa 28. augusta 2008, č. k. 14Cb/82/2006-169 tak, že návrh na zaplatenie 140 000,-- Sk s príslušenstvom zamietol a konanie v časti o 146 343,30 Sk zastavil, pričom odporkyňi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že účastníčky konania sú podnikateľkami a dňa 1. januára 1996 uzavreli zmluvu o predaji podniku, predmetom ktorej bol predaj predajne textilu Č. v B. V článku II. si účastníčky dohodli kúpnu cenu vo výške 1 000 000,-- Sk a v článku III. sa účastníčky dohodli, že túto cenu bude navrhovateľka splácať v mesačných splátkach od 31. januára 1996 do 31. decembra 1996 a súčasne si dohodli pre prípad nezaplatenia splátok riadne a včas, úrok z omeškania vo výške 3% mesačne. Okrem ceny za predaj podniku si účastníčky dohodli aj úrok vo výške 1,5%, čiže podľa zmluvy mala navrhovateľka zaplatiť odporkyňi, ktorá jej predajňu predávala, sumu 1 109 750,-- Sk.

Vykonanými dôkazmi, najmä prednesmi účastníkov, výpismi z účtov, mal súd prvého stupňa preukázané, že navrhovateľka na základe zmluvy o predaji časti podniku z 1. januára 1996 poukázala odporkyni kúpnu cenu vo výške 1 000 000,-- Sk, 1,5% úrok vo výške 109 750,-- Sk a 3% úrok vo výške 206 676,78 Sk, spolu vo výške 1 316 426,80 Sk.

Súd prvého stupňa vzhľadom na ustanovenie § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka posudzoval právne vzťahy medzi účastníkmi aj podľa Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že v prejednávanej veci účastníčky uzavreli podľa ustanovenia § 476 a nasl. Obchodného zákonníka platnú zmluvu o predaji podniku, pretože obsahuje všetky podstatné náležitosti. V čl. II. a III. sa účastníčky dohodli na kúpnej cene a na majetkových častiach.

V čl. III. si účastníčky okrem kúpnej ceny vo výške 1 000 000 Sk dohodli ešte sumu 109 750,-- Sk označenú ako úrok vo výške 1,5%. Súd na základe výkladu podľa ustanovenia § 266 ods. 1, 3 Obchodného zákonníka ustálil, že napriek označeniu tejto sumy ako úroku vo výške 1,5%, ide o navýšenie kúpnej ceny, ktorú navrhovateľka akceptovala a odporkyni takúto cenu aj zaplatila.

Pokiaľ ide o úrok z omeškania vo výške 3% mesačne, vzhľadom na námietku navrhovateľky súd prvého stupňa skúmal, či takáto výška dohodnutého úroku z omeškania nie je neprimerane vysoká, pričom konštatoval, že takáto výška úroku z omeškania je dohodnutá v primeranej výške s prihliadnutím na to, že zmluva bola uzatváraná v roku 1996, kedy priemerná úroková sadzba za poskytované úvery bola okolo 20% ročne, a teda dohodnutý úrok z omeškania vo výške 36% ročne bol primeraný.

Súd prvého stupňa na základe listinných dôkazov, najmä zo zmluvy o predaji podniku a rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 17. júla 2007, č. k. 11Cb 6/2005, ďalej zistil, že navrhovateľka v konaní nepreukázala, že odporkyňa sa na jej úkor bezdôvodne obohatila a tak získala majetkový prospech. Podľa názoru súdu prvého stupňa, ak navrhovateľka plnila odporkyni na základe platnej zmluvy, tak nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu odporkyni. Súd poukázal aj na to, že navrhovateľka sa domáhala vrátenia platieb za obdobie od 4. januára 2000 do 8. júna 2001, pričom súd zistil, že rozhodovaniu o platbe prijatej 8. júna 2001 v uplatnenej výške 81 114,30 Sk bráni prekážka veci rozsúdenej (platobný rozkaz Okresného súdu v Prievidzi z 22. mája 2001, č. k. 1Rob 284/2001). Pokiaľ ide o platby spolu

vo výške 60 000,-- Sk zo dňa 23. novembra 2000 a 27. decembra 2000, navrhovateľka žiadnym listinným dôkazom (výpisom z účtu) nepreukázala, že dotknutú sumu vo výške 60 000,-- Sk poukázala odporkyni.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podala navrhovateľka odvolanie v celom rozsahu v časti výroku o zamietnutí zaplataenia sumy 4 647,15 € (140 000,-- Sk) s príslušenstvom. Odvolanie navrhovateľky smerovalo v časti výroku o zastavení konania vo výške o 146 343,30 Sk iba na sumu vo výške 81 114,30 Sk.

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací napadnutý rozsudok v časti, v ktorej bol návrh na zaplataenie 4 647,15 € (140 000,-- Sk) s príslušenstvom zamietnutý, zmenil tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke 3 643,03 € (109 750,- Sk) s 18,8% ročným úrokom z omeškania od 16. júla 2001 do zaplataenia a vo zvyšku žalobu zamietol. V časti, v ktorej bolo konanie o zaplataenie 81 114,30 Sk zastavené, napadnutý rozsudok potvrdil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, ale zo zisteného skutkového stavu vyvodil nesprávny právny záver, keď konštatoval, že navrhovateľka nemá nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia v sume 109 750,-- Sk s 18,8% ročným úrokom z omeškania od 16. júla 2001 do zaplataenia.

Podľa názoru odvolacieho súdu, úrok vo výške 1,5% uvedený v čl. III. dotknutej zmluvy nemôže byť súčasťou kúpnej ceny, ktorá podľa toho istého článku bola dohodnutá sumou 1 000 000,-- Sk, a preto v tejto časti je zmluva o predaji podniku neplatná. Ak zo zmluvy o predaji podniku mala navrhovateľka zaplatiť kúpnu cenu 1 000 000,-- Sk a zaplatila 1 109 750,-- Sk, tak sa žalovaná bezdôvodne obohatila o sumu 109 750,-- Sk a túto musí navrhovateľke vrátiť.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý ustálil, že dohodnutý úrok z omeškania čl. III. vo výške 3% mesačne, je v súlade s Obchodným zákonníkom a tak, ako súd prvého stupňa, považuje takto dohodnutý úrok z omeškania

za platný. Z tohto dôvodu žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 40 250,-- Sk (správna suma mala byť uvedená vo výške 30 250,-- Sk) zamietol.

Preskúmaním veci odvolací súd ďalej zistil, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď konanie o zaplatenie 146 343,30 Sk zastavil (predmetom odvolania je len suma 81 114,30 Sk), pretože ide o prekážku veci rozsúdenej, a to na základe právoplatného platobného rozkazu, ktorý vydal Okresný súd Prievidza dňa 22. mája 2001, č. k. 1 Rob 284/2001.

Proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, podala v zákonnej lehote dovolanie odporkyňa, v ktorom uviedla, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., pričom je aj nepreskúmateľné z dôvodu jeho nezrozumiteľnosti a neurčitosti, čím sa nezachovala rovnosť účastníkov konania (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.).

Dovolatel'ka uviedla, že sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého je zmluva o predaji podniku v článku III. neplatná a na základe toho mala navrhovateľka zaplatiť odporkyňi len sumu vo výške 1 000 000,-- Sk a nie sumu vo výške 1 109 750,-- Sk, pričom prijatie sumy vo výške 109 750,-- Sk je bezdôvodným obohatením dovolateľky, resp. odporkyne.

Odporkyňa má za to, že nárok navrhovateľky je premlčaný, nakoľko dojednané navýšenie kúpnej ceny spolu vo výške 109 750,-- Sk jej navrhovateľka uhradila po splátkach v období od 31. januára 1996 do 28. decembra 1998. Pri plnení poslednej splátky začala plynúť premlčacia doba dňa 29. decembra 1998 a táto uplynula dňa 29. decembra 2002.

Keďže navrhovateľka uplatnila svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na súde dňa 8. októbra 2003, teda po uplynutí premlčacej doby, tak vzniesla námietku premlčania ešte v priebehu konania na okresnom súde, a súd tento nárok z tohto dôvodu nemohol uznať.

Podľa odporkyne je zmluva o predaji časti podniku platným právnym úkonom aj v časti článku III. zmluvy, pričom poukazuje na tú skutočnosť, že krajský súd vidí neplatnosť časti predmetnej zmluvy v spornosti obsahov článkov II. a III. Zdôraznila, že podľa právnej

praxe sporný obsah právneho úkonu možno interpretovať podľa zmyslu použitých slov. Rôznemu výkladu slov, ktoré vyjadrujú vôľu, bráni zákonný pokyn na interpretáciu s osobitným zreteľom na vôľu konajúceho za predpokladu, že táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom. Prihliada sa teda predovšetkým na to, čo konajúci chcel použitými slovami vyjadriť. Limitom je to, že slová, ktoré sa použili, taký výklad pripúšťajú. Nemožno preto vylúčiť, že výraz alebo slovné spojenie pripúšťa rozmanitý výklad. Ak vzniknú v tomto smere pochybnosti, potom zaťažujú toho účastníka, ktorý prvý použil nejednoznačné slová.

V danom prípade obe zmluvné strany, t. j. navrhovateľka a aj odporkyňa jednoznačne mienili urobiť právny úkon - dojednanie kúpnej ceny spolu vo výške 1 109 750,-- Sk. Táto skutočnosť vyplýva aj z listu navrhovateľky zo dňa 11. júna 2001, kde v časti rekapitulácia platieb sama navrhovateľka uvádza, že dojednaná kúpna cena predstavuje sumu vo výške 1 109 750,-- Sk. Pričom samotný obsah článku III. spornej zmluvy upravujúci navýšenie kúpnej ceny, bol zmluvným stranám dostatočne jasný, určitý a zrozumiteľný. Podľa odporkyne sú takéto dojednania bežné v obchodnom styku, napr. pri kúpení veci prostredníctvom leasingovej spoločnosti (navýšenie o leasingové splátky).

Podľa dovolateľky ďalej odvolací súd pri svojom rozhodnutí nebral do úvahy uznanie dlhu zo strany navrhovateľky. K uznaniu dlhu došlo písomným podaním navrhovateľky zo dňa 11. júna 2001, kde v prílohe tohto listu je aj „Analýza stavu záväzkov podľa zmluvy o predaji časti podniku zo dňa 1. januára 1996“, v ktorom v rámci rekapitulácie záväzkov uznala navrhovateľka nárok odporkyne na zaplatenie sumy vo výške 109 750,-- Sk tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 407 ods. 1 Obchodného zákonníka. S poukazom na ustanovenie § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, k uznaniu dlžnej sumy došlo podľa názoru dovolateľky aj úhradou dlžnej sumy.

Odporkyňa v dovolaní ďalej zdôraznila, že odvolací súd pri rozhodnutí o priznaní nároku porušil ustanovenie § 79 a nasl. O. s. p., pretože priznal navrhovateľke aj to, o čo vo svojom navrhovanom petite nežiadala. Navrhovateľka sa svojím návrhom domáhala zaplatenia sumy, ktorú mala prijať odporkyňa titulom dohodnutých úrokov, úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty. Z príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že vo veciach, ktoré možno začať iba na návrh účastníka, je súd zásadne viazaný návrhom na začatie konania, prípadne v tej podobe, ako bol v priebehu konania zmenený.

O ničom inom rozhodovať nemôže. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ale vyplýva, že súd priznal navrhovateľke nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom prijatia vyššej kúpnej ceny, čo však navrhovateľka v konaní nežiadala.

Okrem skutočností uvedených vyššie, na základe ktorých považuje dovolateľka napadnuté rozhodnutie za také, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, je podľa odporkyne odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nepreskúmateľné aj z toho dôvodu, že je nezrozumiteľné a neurčité. Odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne považuje dovolateľka za veľmi stručné, pretože odvolací súd v ňom vôbec neuvádza, prečo priznal navrhovateľke sumu 109 750,-- Sk uhradenú titulom dohodnutého navýšenia kúpnej ceny, keď navrhovateľka sa v uvedenom konaní nedomáhala zaplatenia tejto sumy, prečo priznal navrhovateľke nárok na úroky z omeškania práve za obdobie od 16. júla 2001, z čoho vyvodzuje krajský súd záver, že sa odporkyňa dostala do omeškania so zaplatením dlžnej sumy odo dňa 16. júla 2001, prečo priznal navrhovateľke úroky z omeškania vo výške 18,8% ročne.

Krajský súd v Trenčíne tak vo vyššie uvedenej veci nezachoval rovnosť účastníkov konania a nepostupoval spravodlivo voči odporkyňi ako účastníkovi konania a ako občanovi Slovenskej republiky a neodôvodneným, resp. nedostatočne odôvodneným rozhodnutím súdu spôsobil, že odporkyňa disponuje rozhodnutím, z odôvodnenia ktorého nie je zrejmé, ako sa súd vysporiadal s jej tvrdeniami.

Na základe uvedeného dovolateľka navrhla, aby dovolací súd v zmeňujúcej časti rozsudok odvolacieho súdu zmenil.

Súčasne s dovolaním podala odporkyňa aj návrh na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, o ktorom návrhu bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 1. decembra 2003, sp. zn. 3 Obdo 38/2009.

Navrhovateľka vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedla, že zmluvné strany uzatvorili dňa 01. 01. 1996 Zmluvu o predaji podniku, v ktorej zmluve sú úroky dohodnuté v neprimeranej výške, preto podľa jej názoru výkon takéhoto práva podľa ust. § 265 Obchodného zákonníka nepožíva právnu ochranu, keďže je v rozpore so zásadami

pocitvého obchodného styku. Navrhovateľka zdôraznila, že úrok uvedený v čl. 3 zmluvy, pri splátkach vo výške 1,5% neobsahuje uvedenie doby, preto podľa ust. § 502 ods. 2 Obchodného zákonníka sa jedná o ročný úrok, čo je však v rozpore s vyčíslením tohto úroku v zmluve. Podľa navrhovateľky posledná veta čl. 3 zmluvy upravuje úrok z úroku, čo je v rozpore so zákonom, nakoľko sa nejedná o zmluvu o úvere. Na základe uvedeného považuje navrhovateľka zmluvné dojednania čl. 3 zmluvy, týkajúce sa majetkových sankcií za neplatné pre ich rozpor so zákonom.

Vzhľadom k tomu, že Zmluvu o predaji časti podniku vypracovala odporkyňa, pre prípad, že niektoré ustanovenia zmluvy pripúšťajú rôzny výklad, treba ich v zmysle ust. § 266 ods. 4 Obchodného zákonníka vykladať na ťarchu navrhovateľky. V súvislosti s uvedeným ustanovením navrhovateľka uviedla, že v čase podpisu zmluvy bola začínajúcou podnikateľkou a vypracovanie zmluvy odporkyňou považuje za úmyselné protiprávne konanie odporkyne s cieľom uviesť navrhovateľku do omylu.

Navrhovateľka ďalej uviedla, že podľa predmetnej zmluvy mala odporkyňa zaplatiť kúpnu cenu vo výške 1 000 000,-- Sk v splátkach a termínoch ich splatnosti podľa čl. 3 Zmluvy o predaji časti podniku zo dňa 01. 01. 1996. K úhradám jednotlivých splátok došlo podľa špecifikácie uvedenej vo vyjadrení k dovolaniu pri sadzbe zákonného úroku 18,25% ročne, ktorý navrhovateľka považuje za oprávnený. Navrhovateľka tak zaplatila odporkyňi kúpnu cenu vo výške 1 000 000,-- Sk a úrok celkovo vo výške 78 885,50 Sk. Odporkyňa však okrem dohodnutej kúpnej ceny prijala od navrhovateľky aj čiastku celkovo vo výške 365 228,80 Sk. Je preto nepochybné, že navrhovateľka zaplatila odporkyňi celkom sumu 1 365 228,80 Sk, z ktorej sumy odporkyňa oprávnene prijala sumu 1 078 885,50 Sk a podľa navrhovateľky zvyšok vo výške 286 343,30 Sk prijala odporkyňa neoprávnene ako bezdôvodné obohatenie.

K námietke premlčania, vznesenej odporkyňou, navrhovateľka uviedla, že na právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v obchodnoprávných vzťahoch sa vzťahuje právna úprava premlčania podľa Obchodného zákonníka a všeobecná premlčacia lehota je v trvaní 4 roky. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23. 10. 2001, sp. zn. M Obdo V 2/2002, kde bol vyslovený názor, že nakoľko Obchodný zákonník premlčanie na vydanie bezdôvodného obohatenia, získaného v rámci

obchodnoprávneho záväzkového vzťahu upravuje, nie je možno vzhľadom na ust. § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, na premlčanie tohto práva ust. § 107 Občianskeho zákonníka použiť. Platí to pre stanovenie začiatku plynutia premlčacej doby i pre určenie jej dĺžky. Navrhovateľka ďalej poukázala aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 173/2002, v ktorom sa taktiež vyjadruje právny názor k právnemu inštitútu premlčania. Keďže navrhovateľka uplatnila svoj nárok ako protinávrh prvý raz dňa 07. 10. 2003, preto vzhľadom na námietku premlčania zobrala rozšírený návrh na sumu 286 343,30 Sk v časti späť o sumu 65 229,-- Sk istiny a ustálila istinu na sumu vo výške 221 114,30 Sk.

Navrhovateľka ďalej vo svojom vyjadrení poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 7 Cb 71/2001 a Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11Cb/6/2005, ktorými rozhodnutiami navrhovateľka poukázala na to, že odporkyňa vzniklo prijatím neoprávnených majetkových sankcií voči navrhovateľke bezdôvodné obohatenie.

Záverom navrhovateľka zdôraznila, že odporkyňa neuvádza v dovolaní žiadne nové skutočnosti, ani nenavrhuje vykonať žiadne nové dôkazy, ktoré by bez vlastnej viny nemohla použiť v konaní pred prvostupňovým súdom. Vzhľadom na uvedené navrhovateľka žiada, aby dovolací súd dovolanie odporkyne zamietol a určil jej povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy dovolacieho konania celkovo vo výške 261,21 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 242 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 237 O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne

rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovoláním z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t.j. ak nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je dovolanie prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa dovolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak sa dovolací súd v jeho výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti zmenil, z ktorého dôvodu je dovolanie prípustné.

Dovolací súd je pri preskúvaní právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu viazaný rozsahom dovolacieho návrhu a uplatneným dovolacím dôvodom. Viazanosť odvolacieho súdu dôvodom uvedeným v dovolaní sa prejavuje nielen vo viazanosti dôvodom zodpovedajúcemu niektorému v zákone vymedzenému dovolaciemu dôvodu, ale predovšetkým vo viazanosti tým, ako bol tento dovolací dôvod v dovolaní opísaný, t. j. uvedenie okolností, z ktorých dovolateľ usudzuje, že uvedený dovolací dôvod je daný.

Dovolaateľka podala dovolanie z dôvodu, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

Naplnenie znakov tejto vady vidí v tom, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje dostatočné vecné a právne odôvodnenie, nemožno z neho zistiť dôvody, pre ktoré tento súd zmenil určitú časť rozhodnutia súdu prvého stupňa v prospech navrhovateľky. Odvolací súd sa nezaoberal jej prednesmi a argumentáciou v celom ich prezentovanom rozsahu. Týmto postupom jej mal odvolací súd odňať možnosť konať pred súdom, keďže v uvedenej veci súd nezachoval rovnosť účastníkov konania a nepostupoval spravodlivo voči odporčkyni ako účastníčke konania.

Za odňatie možnosti konať pred súdom sa považuje taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej judikatúry o postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež v prípade rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nespĺňa zákonné náležitosti.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Vyjadruje to aj znenie ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť

rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo účastníkom konania dovoľovať posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

V súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (IV. ÚS 434/2010).

Takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozhodnutie opravného (odvolacieho) súdu (§ 211 O. s. p.).

Dovolací súd vychádzajúc z týchto významných úvah sa zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk. Podrobným preskúmaním odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dospel dovolací súd k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu tieto požiadavky nespĺňa. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nemožno dostatočne zistiť skutkové a ani právne dôvody, pre ktoré dovolací súd dospel k záveru o čiastočnej neplatnosti zmluvy o predaji podniku, na akom skutkovom základe konštatoval bezdôvodné obohatenie odporkyne, ako sa vysporiadal s námietkou premlčania, vznesenou odporkyňou a z čoho vyvodil dovolací súd záver, že sa odporkyňa dostala do omeškania so zaplatením dlžnej sumy odo dňa 16. júla 2001 a tiež, prečo priznal navrhovateľke úroky z omeškania vo výške 18,8% ročne.

Týmto postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu základného práva dovolateľky na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s § 157 ods. 2 O. s. p. a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolací súd tiež zistil, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ku ktorej dovolací súd prihliadol s poukazom na ust. § 242 ods. 1 O. s. p., keďže dovolanie je prípustné.

Medzi takéto iné vady, ktoré majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, patrí aj skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci z dôvodu, že odvolací súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a tiež skutočnosť, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z iného skutkového základu, než súd prvého stupňa bez toho, že by postupoval podľa § 213 ods. 2 O. s. p. a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje skutkové zistenia súd prvého stupňa, resp. sám, doplnil dokazovanie.

V danom prípade odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel ku skutkovému zisteniu, že zmluva o predaji podniku je čiastočne neplatná a odporkyni vzniklo v časti uplatneného nároku bezdôvodné obohatenie, bez toho, že by zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje skutkové zistenia súd prvého stupňa a tiež bez doplnenia dokazovania o tom, aké platby, kedy a na aký účel navrhovateľka odporkyni zaplatila, bez ktorého zistenia nemohol dospieť ani k záveru, kedy a v akom rozsahu vzniklo odporkyni bezdôvodné obohatenie, ktoré je predmetom konania a či toto, vzhľadom na námietku premlčania, vznesenú odporkyňou, bolo uplatnené vzájomným návrhom včas.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 243b ods. 2 O. s. p. rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí súd rozhodne znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. septembra 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová